

GLAS NARODA

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

POSLIJE PODNE

POJEDINI BROJ 30 PARA

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

OGLASI PO CIJENIKU

Vlasnik i izdavaatelj: Marko Stojić

Odgovorni urednik: Ivo Aničin.

OBRAŃIČKI SUD I KONFERENCA.

Prije nego će iznijeti svoje zahtjeve pred vijećem deseterice, naši delegati zamoliše posebnim pismom Wilsona, dok je još bio u Parizu, da bi preuzeo ulogu suca u sporu između Italije i Kraljevstva S. H. S. Istodobno obznaniše presjednika konference, francuskog ministra presjednika Clemenceau, o tom svom pismu. U tom svom koraku na Wilsona izjavljuju svoje neograničeno povjerenje prema njegovoj pravičnosti. Talijanski delegati naprotiv izjaviše, da ne pristaju na taj predlog premda je i njihovo povjerenje prema Wilsonu neograničeno. Usljed njihove oporbe naravno da Wilson nije mogao da primi na se tu tešku zadaću, jer se spor između stranaka može da iznese pred obranički sud jedino, ako su obe dvije stranke u tome sporazumne. Tako je za sada, izgleda, predlog naših delegata odbijen; spor neće riješiti sam Wilson, kako su naši želili, već čitava konferenca ili bolje vijeće deseterice. Talijanski delegati navedoše kao razlog svome protivljenju taj, što bi Italija kao vevlast, koja već sjedi u vijeću deseterice s Amerikom, Engleskom, Francuskom i Japanom, došla u jednaki položaj s jednom malom državom, koja se tek sada stvara, a nakon što je Italija ratovala tri godine i pò i žrtvovala stotine hiljada svojih najboljih sinova i milijarde narodnog blaga.

Ovo je svakako jedini spor, koji postoji između jedne vevlasti, člana vijeća deseterice, i jednog saveznika, koji se ne nalazi u tom vijeću. Drugih takvih slučajeva nema. Naši su delegati to znali i držali, da baš radi te iznimne naravi spora mogu da predlože obranički sud.

Znali su dalje, da u vijeću deseterice sjede četiri države, koje su među sobom vezane jednim tajnim ugovorom odnosećim se baš na ovaj spor a protivnom Wilsonovu načelo o samoodređenju naroda.

Dakle ih s pravnog gledišta ponukaše na taj korak tri razloga: 1.i, što je to jedini spor takve naravi; 2.i, što je od deset vijećnika već osam njih u nekoj međusobnoj obvezi u istom poslu, a 3.i, što jedna stranka ima da sudi u svoj stvari. Ti su razlozi takve naravi, da ih je sam Wilson pravilno uvažio izjavivši se spravnim, da se primi te uloge, ako i druga stranka na to pristane, a da bi

u ostalom volio, kad to ne bi bila uloga suca već prijateljsko posredovanje.

Mislimo da se naši delegati mogu mirne savjesti i vedra čela pozvati na njegov odgovor, koji jasno govori, da su pošteno, otvoreno i lealno postupali prema svim zakonima morala i međunarodnog saobraćaja. Nijesu postavljali nikakvih stupića, nijesu igrali nikakvu tajnu igru. Otvoreno su rekli svoju riječ uvjereni, da je to njihovo pravo i dužnost; pravo kao i svakog drugog naroda, da poduzme sve dopuštene mjere za osiguranje narodne časti i interesa, a dužnost, da nastoji svakim dozvoljenim korakom, kako da olakša rad konference dotično onih njezinih članova, koji su se možda i proti svojoj volji zapleli u taj teški spor. Našim bi delegatima za taj njihov korak vijeće deseterice moralo da bude zahvalno. Neke ih talijanske novine napadaju na način, kakav bi se teško moglo igdje u kulturnom svijetu razumiti — a tim manje opravdati.

Opetujemo, da su naši delegati svojim predlogom za obranički sud iskazali vijeću deseterice najvišu i najljepšu uslugu, koju bi se od njih moglo tražiti. Kad su pokazali vijeću deseterice pravi i jedini put, kojim bi se moralo poći, da se ovaj teški spor riješi pravedno i na zadovoljenje obiju stranaka, ne razumijemo, što se tome može da prigovori. I onako će se na koncu taj spor morati predati Wilsonu u ruke, da ga riješi. Evo za što: Italija ne će da se odreće londonskog ugovora; Engleska, Francuska i Japan ne mogu, da je na to prisile, jer su ga i same potpisale dotično odobrile, a Wilson mu naprotiv ne priznaje pravne snage. On je do sada u svakom pojedinom slučaju pokazao, da od svojih načela ne odstupa, da je neslomljive volje i nepopustljiv u primjenjivanju svojih ideja, koje su zagrijale cijelo čovječanstvo — i da je njegova volja uvijek pobijedila. Ta će protivnost u ovom sporu možda najjače izbiti; vijeće će se deseterice još jedan put — i to ne zadnji — naći pred Wilsonovom neoborivom odlukom, da svoja načela provede i primijeni u praksi, makar proti volji svih drugih članova.

I opet im ne će preostati drugog puta, nego onaj, koji su predložili naši delegati, htijući da svojim korakom pomognu ne samo svome narodu nego i cijelom čovječanstvu, da se čim brže i čim pravednije riješi možda najgoruće svjetsko pitanje.

Događaji u Splitu.

Hoćemo da progovorimo o tim događajima, kad su već takve naravi, da se i sama Antanta preko svoja četiri admirala trudi, da im još poveća važnost. Dobro, da te grozote koje počinjaju Splićani nad talijanskim janjcima, nijesu dovele do rata! Imamo vlastitog iskustva iz ove borbe između nas i Talijana pa znademo, da se mora sve svesti na vječita izazivanja Talijana, koji neće nikako, da se pomire s mišlju, da su usljed našeg narodnog preporoda, koji imamo da zahvalimo kao i Italija trim francuskim revolucijama od 1789, 1830 i 1848 godine, morali da izgube svoju prevlast u ovim krajevima. Oni su mogli da na našim općinama budu gospodari samo dotle, dok naš narod nije progledao i osjetio ljepotu narodnosnog principa. Čim je do toga došlo, oni su pali na ono, što su u istinu, na jednu malu manjinu.

To ih boli pa bi sada rado opet da se popnu i da nas zaulare. A kad im to ne uspijeva, jer je apsurdno, onda nas jednostavno proglašuju barbarima, austrijancima. Barbarizam je, kad ogromna većina Dalmacije svijesna svojih prava hoće da bude gospodarica položaja — a nije barbarizam, kad neznatna šaćica nekadašnje feudalne mletačke gospode pomiješane s našim izrodima hoće da Dalmacijom zavlada. I za to izazivaju — izazivaju samo da dadu povoda Italiji, neka uđe u Split pa njih postavi ondje, gdje im je tako lijepo bilo, dok su mogli po volji pašovati nad nesvijesnim narodom. Zaludu! Od onih elemenata nijesmo drugo ni očekivali! Jednaki su kò i braća im ovdje. Poznamo ih vrlo dobro i jedne i druge i sve skupa! Svi su oni takvi i što ih gdje manje ima, to više izazivaju.

40 : 5.

Nije samo talijansko novinstvo - do sada možda po tisuću puta - istaklo silne žrtve Italije, koje je ona doprinjela za pobjedu proti centralnim vlastima; na jednoj od zadnjih sjednica vijeća deseterice istakla je to i talijanska vlada na usta svog ministra vanjskih posala baruna Sonnina i to čudnim slučajem baš u odgovoru na predlog delegata kraljevine Srbije, da se čitavo jadransko pitanje prepušti na riješenje Wilsonu, kao obraničkom sucu. Spomenili smo kraljevinu Srbiju kao takovu, jer kraljevstvo SHS nije još službeno od konference priznato. Pašić, Vesnić i Trumbić predstavljaju za sada još samo Srbiju i kao takvima barun Sonnino im odgovara, da Italija ne može da prihvati taj predlog, jer da neće plod pobjede da prepušti ničijoj presudi, nakon što je tri godine i pò ratovala i udovoljila svim svojim savezničkim dužnostima.

Službena dakle Italija na mirovnoj konferenciji, osobito snagom i na osobiti način podsjeća službenu Srbiju na svoje žrtve u krvi i novcu naglašajući, da je tri godine i po ratovala! Onoj istoj Srbiji, koja nije ratovala tri godine i po — nego, ako nas memorija ne vara — četiri i po! onoj istoj Srbiji, koja je od pet milijuna stanovnika izgubila po prilici jedan: koja je već u prvim mjesecima rata okusila na svom tijelu, što znači i kako izgleda jedan austrijski pohod u neprijateljskoj zemlji; koja je već u oktobru 1915 morala da ostavi kuću i kućište, a da se tek u oktobru 1918 dakle poslije pune tri godine povrati na svoje ognjište, gdje je našla same tužne ruševine.

Nijesu joj poštedili ni žena ni djece ni staraca ni blaga ni polja ni kuće ni dvora! Sve, sve su joj uništili varvarske horde pruskih i austrijskih bjesomučnika! Ima li slične tragedije u cijeloj Europi osim u Belgiji?

Cijeli je prosvijetljeni svijet jednodušno priznao, da su Srbija i Belgija najteže stradale i da su njihove žrtve mnogo krvavije nego one drugih saveznika, jer su kao mali narodi razmjerno morale i teže osjetiti taj udarac. Mi se klanjamo pred svačijim žrtvama — klanjamo se napose žrtvama Italije i njezinoj neprocijenljivoj pomoći i snazi, koju je razvila u borbi proti Centralnim vlastima. Mi priznajemo, da je Italija učinila nadčovječnih napora, da odoli sili i premoći centralnih vlasti — sve — sve je to velika istina — ali je u jedno istina i to, da je Italija velika država sa 40 milijuna stanovnika, da je njezino bogatstvo neprispodobivo veće i jače prema onomu Srbije; ko što je i to istina, da je Italija stradala tek u jednom djelu i to manjem svoje zemlje i da je taj dio bio okupiran samo godinu dana.

Italija ni njezini vojnici ne znadu što je glad, ne znadu, šta to znači verati se kroz albanske klance i šume gol i bos iskrvavljenih nogu a iznemogla tijela. A to je ono, što nitko ne može da plati. Nema tog bogatstva, koja mogu da primjereno nagrade ona posvećena stradanja!

Razumili bismo, kad bi se takva nešto isticalo n. pr. pred Portugalom ili Grčkom, ali pred Srbijom je moglo — barem, barem da izostane!

Kad država od četrdeset milijuna stanovnika izgubi 460.000, a ona od samih pet skoro jedan — onda mislimo, da o upoređivanju ne može više da bude govora!

Radničko pitanje.

Prema zadnjim vijestima to je pitanje na dnevnom redu osobito u onim državama Antante, koje su velikom većinom industrijalne, a bile su upletene u rat kao n. pr. Engleska, Amerika i Italija. O Njemačkoj ne možemo da govorimo, jer nemamo u tom pogledu nikakvih vijesti, a s druge strane taj pokret kod njih ima sasvim drugi značaj, jer su već sami radnici na vladi.

Taj pokret stoji u uskoj vezi s besposlicom, koju izaziva demobilizacija. Engleska je n. pr. i Amerika čisto industrijalna zemlja; za vrijeme rata bilo je pozvano u vojsku nekoliko milijuna radnika, koji sada bivaju otpušteni kući, a usljed toga mogu da se nadju na putu, jer je teško naći zarade. Najveći dio svih onih tvornica, koje su priredjivale ratni materijal, mora da obustavi svoj rad, jer nije više od potrebe. To je drugi uzrok, zbog kojega se radnik vidi sada u goroj pogibelji nego za

vrijeme rata. Radnici hoće da prisile svoje vlade, da im osiguraju rad, skrate vrijeme, koje ne smije da traje preko 8 sati na dan, povise plaće i ured radničke stanove. To su najglavniji zahtjevi radnika prema vladi i prema vlasnicima fabrika. Bez toga je njihov život trajno izložen gladi, bolesti i izrabljivanju sa strane gospodara.

Engleska je vlada tako ozbiljno shvatila taj pokret, da je sâm ministar-presjednik ostavio Pariz i otputovao u London, da povede pregovore s radnicima i industrijalcima. Izgleda, da je i Wilson morao donekle zbog takvog pokreta u Americi otputovati u Washington.

Engleska se je vlada pokazala pripravnom, da izadje u susret radnicima u pogledu njihovih zahtjeva. Za to je predložila, da se osnuje odbor, koji će trajno uređivati sav odnošaj između rada i industrije, a u njemu bi bili jednako zastupani radnici, vlasnici tvornica i vlada. Ko što je u zajedničkom interesu svih triju faktora, da radnik bude osiguran i zadovoljan tako jednako zajednički interes zahtjeva, da se i produkcija tvornica i rudnika čim više unapredi. Tu je nametnuta dakle dvostruka dužnost svim čimbenicima, da s jedne strane zaštite radnika a s druge podupru industriju, koja hrani sebe i radnika.

Ali kako će se riješiti to važno pitanje, kad će se morati na sličine tvornica zatvoriti, a nove se neće moći otvoriti? Mi na to pitanje ne možemo da odgovorimo, jer ne poznajemo te zemlje ni njihovu industriju. Mogućnost svakako mora da postoji i da se nadje. Ako se skрати vrijeme rada na 8 sati dnevno, već se time stvaraju nova mjesta za radnike, jer čim se manje radi tim više treba radnih sila za održanje produkcije na onoj istoj visini, na kojoj je bila dok se je radilo i po 12 sati na dan.

Talijanski su radnici svih mogućih vrsta već uspjeli i bez sudjelovanja vlade u dogovorima s industrijalcima, da će se rad skratiti na 8 sati! U Zagrebu je banskim naredbom određeno trajanje rada na 8 sati i ta naredba stupa u krepost već 10.og ožujka.

Radnici dakle pobjeđuju u svojim najvažnijim zahtjevima. Radničke su organizacije tako jake, da će sigurno izvoštiti pobjedu i u svim drugim pitanjima. Ako radnik osigura svoje življenje, kako se dostoji čovjeku današnjeg doba, on će se osjetiti ravnopravnim svakom drugom građaninu, oćutiti će slobodu i znati ju cijeliti. Sloboda i ekonomska ravnopravnost jedini su uvjeti kadri da osiguraju ljudima život i kruh, a po tome i mir.

14. Veljače 1919.

Istina je — po svojoj naravi narodi nijesu stvoreni, da se ljube. Čovjek je više sklon da mrzi nego da ljubi, ali prekaljen u ovom krvavom kolu može barem da poštuje ono, što ne može da ljubi. A to je dosta! Budu li se narodi među sobom poštovati — moći će i mirno živiti! To je za danas ideal cijelog čovječanstva, ideal, do kojega dolazi tek nakon nebrojenih vijekova borbe — dijete dakle te iste borbe. Nego, imade još onih, koji se podrugljivo smiju, kad se spomene Savez naroda.

I oni su — istina — prihvatili i potpisali pravila o Savezu narodâ i oni na sav glas viču, da je Savez već stvoren, da živi i

da već radi. Ali u svojoj duši goje još neke stanovite nade i želje, da taj Savez bude baš onakav, kakovim ga oni zamišljaju. Ti se ne mogu da pomire s mišlju, da će u tom društvu svi narodi biti jednakopravni i jednako zadovoljni. Oni još računaju na to, da će se manje narode moći prisiliti da uđu unutra makar znadu, da će im prostor biti ograničen. Dosadašnji potpis odaslanika pojedinih država znači samo to, da je dotični narod spravan da uđe — ali pod jedan uvjet, koji je prihvatio cijeli svijet, da se naime narodima mora udovoljiti u njihovom pravu. Dakle će članovima Saveza Naroda biti samo oni, koji budu zadovoljni ili podimo dalje pa možemo slobodno reći, da u istinu do Saveza neće doći, ako se ma i samo jednom narodu nanesa koja teža nepravda. Mirovna bi konferenca promašila baš svoj pravi cilj, kad bi u tom pogledu izrekla koju nepravednu presudu. Nije se sastala, da podijeli plijen među pobjednicima, nego da dade svijetu sve uvjete i mogućnosti mirnog i zadovoljnog življenja. Jasno se vidi, da na samoj konferenci imade dvije struje; jedna ogromna većina s Wilsonom na čelu, koja iskreno misli i radi i jedna mala šačica, koja jedno misli, drugo govori, a treće radi. Ona prva misli, da je Savez narodâ i potrebit i moguć, radi tako, da do njega u istinu dođe i da svi budu zadovoljni; druga struja naprotiv misli, da je potrebit, ali samo takov, da bi oni bili gospodari, govori, da je već gotov, a radi, da nikako do njega ne dođe.

To nije samo razlika mišljenja — to je razlika u duhu i odgoju. Jedni su tako odgojeni, da osjećaju za svakoga i razumiju sve — drugi naprotiv tako, da nemaju sreća za nikoga, a razumiju samo — svoje interese.

Wilson je sa svojim razumio vrlo dobro duh današnjega vremena — on je sâm utjelovljenje toga duha. Oni drugi ga nijesu shvatili i — umrijeti će, a neće ga shvatiti. Pred silom vremena nema opiranja — sve je zaludu. Tko mu se ne ukloni ili pokloni — toga će pregaziti!

Razne vijesti.

Kad će biti potpisan mir? Po onome, što se sada predviđa na konferenci, mir bi mogao biti potpisan već koncem svibnja. Konferenca je ovih dana pospješila rad u svim odborima i komisijama, tako da će o povratku Wilsonovu biti gotove sa svim svojim poslom. Ostati će dakle preko dva mjeseca, da se odluči o svim sporovima i konačno spremi preliminare (preduvjete) mira.

U Njemačkoj je politički položaj tako nestalan, da se može računati i na najgora iznenađenja. Dok monarhisti s jedne strane hicima iz revolvera hoće da sruše mladu bavorsku republiku, dotle špartakovci zahtijevaju, da se osnuje revolucionarni sudovi, koji bi imali istrijebiti sve reakcionarce. U Monakovu su osnovana vijeća radnika i vojnika. Radnici proglasiše opći štrajk, koji je trajao tri dana. U Mannheimu se je dogodilo isto. Zapravo ni sami socijalisti ne znaju, što hoće. Ne mogu da se slože, jer svaka grupa hoće da ima potpunu vlast u rukama. Po ulicama se puca,

demonstrira, štrajkuje; duhovi su uznemireni, a nestalnost svakim danom veća! Sve slabi znakovi za budućnost.

Wilson u Americi. Protivnici Wilsonovi izrabljuju ovo vrijeme njegova odsustva agitirajući, da je Savez naroda protivan interesima Amerike i da baš radi saveza ne može da dođe do mira. Njegovi pristaše naprotiv vjeruju, da je Savez narod jedina garancija mira, da će donijeti sobom potpuno razoružanje, što svi široki slojevi naroda žele. Zato svi očekuju. Stigao je u Ameriku na 24. ov. mj.

Francuski se ministar predsjednik Clemenceau znatno oporavio od rane. Naboj je ostao u plućima, ali taj fakat ne predstavlja nikakvu pogibelj za život.

Talijanski se parlamenat sastaje sutra. Proglašena je opća amnestija (oproštaj kazne) za sve političke i vojničke prestupke.

U Českoj se opaža u zadnje vrijeme pomanjkanje živeža. Antanta ne može da ih opskrbi hranom, jer željeznice ne funkcioniraju u redu. S istoga razloga ne mogu oni da otpreme u Italiju šećer i ugljen.

Kraljevstvo S. H. S. priznato od Češke. Ovih dana donose češke novine „Narodni Listy“ i „Češko Slovo“ poluslužbenu vijest, da je poslanik kraljevstva S. H. S. Dr. Hribar u Pragu bio primljen uz jednake svečanosti kao i francuski, a to vrijedi kao priznanje kraljevstva S. H. S. sa strane Češke države.

Gubici velikih država Antante iznašaju: Francuska s kolonijama imala je mrtvih 1,071.300; Engleska 658.704 a Italija 460.000.

U Varšavi na saboru zatražio je predsjednik privremene vlade Paderewski, da mu se dozvoli proglašenje opće mobilizacije, jer da će vojska trebati proti Nijemcima i boljševicima. Sabor je odobrio uz veliko oduševljenje.

Mirovna konferenca u Parizu.

Ova perioda rada konferencie izgleda na oko od manje važnosti, jer nijesu prisutne najglavnije ličnosti. Naprotiv je sâm rad takve naravi, da će biti možda od najveće važnosti. Komisije rade na svu par, tako da će cijeli materijal biti gotov oko polovice marča, kad se Wilson povrati u Europu. Komisije će tada redom predlagati vijeću deseterice pojedina pitanja. Ono će ih odobriti ili prekrojiti i takove odmah iznijeti pred cijelu konferencu. Baš je ovih dana konferenca zaključila, da se pospješni posao.

Najviše će ubrzati konačno sklopljenje mira sadašnji ugovor o produljenju primirja s Njemačkom, koji za sada još nije poznat, a za koji se kaže, da će sadržavati, sve glavne uvjete definitivnog ugovora o miru tako da ne će trebati što mijenjati. Usljed toga ima i takvih optimista, koji računaju, da bi mir mogao biti sklopljen već u drugoj polovici travnja. Ovih je dana Turkan paša kao predsjednik albanske delegacije iznio pred vijeće deseterice zahtjeve za uređenje granica Albanije. Traži, da se dosudi Albaniji sve one zemlje, koje su Grčka, Srbija i Crnogore nakon rata 1912 i kašnje oduzele Albaniji. Predlaže, da se dade zemlji autonomija i da budu naknadene sve štete počinjene od grčkih, srpskih i austrijskih vojskâ.

Dopisi.

Pišu nam iz Dubrovnika. I ne znajući, da ima još po svijetu rasijanih pobornika za dubrovačku republiku, osnovasmo već pred mjesec dana promicateljni odbor, kojemu je zadaća, da priskupi sav materijal iz povjesti naše republike, da okupi sve dobro misleće elemente bez razlike narodnosti, spravne da ulože svoj trud i znanje u taj blagoslovljeni rad i da tako potkovan sazove narodnu skupštinu, koja će glasovati privremeni statut republike i izabrati predsjednika. Nego — kako istodobno zasjeda u Parizu mirovna konferenca, to smo ovom odboru dali nalog, da se stavi odmah u dodir s odlučujućim državicima Antante, da pripravi teren i uznastoji skloniti tu gospodu, da nas u danom momentu izvole priznati kao samostalnu državu. Baš se je ovih dana povratio iz Pariza jedan odaslanik odbora i priča, da je u nekim stanovitim krugovima misao naišla na najljepši prijem, a da ga je osobito srdačno primio neki Petar Nikolić ili Nikola Petrović, što je ovdje malo po više nas prije stanovao, a preko njega da je i došao u vezu sa onom nekom stanovitom gospodom. Obećala su mu još ta gospoda, da će se pobrinuti za prve državne potrebe — makar ih morala platiti i — Amerika ili Engleska. Nego čini nam se, da je ovaj član odbora neki veliki optimista — on misli, da je time sve gotovo i da dalje ne trebamo raditi. A ja držim (valja da znate, da sam i ja od odbora), da baš sada valja podvostručiti rad i nastojanja u tom pravcu. Za to se i obraćam vama, da interesirate za stvar onog gospodina Iliju (ne znam, kako se po kući zove), jer vidim iz njegovih stručnih radnja o našoj povjesti i našim republikanskim aspiracijama, da je dobro informiran. Zamolite ga istodobno, da se usput svrati preko Splita u Poljica, gdje čujemo, da se snuje o oživljenju poljičke slavne republike. Uputite ga na g. Juru Kapića, koji će mu biti sigurno u svemu pri ruci, a mislim, da ni don Frane Ivanišević neće otkazati svoje usluge za ovako pametnu stvar. Još ćete mi učiniti jednu malu ljubav. Nastojte, da toga Iliju stavite u dodir sa fra Šimunom Nekić-em, koji će mu dati sve potrebite podatke i informacije o raspoloženju u — karinskoj republici (blizu Obrovca, da ne razbijate glavu!). Stvorit ćemo savez triju republika dalmatinskih, izabrati ćemo za predsjednika — ako vam se čini zgodnim — tog vašeg Iliju, koji, kažu, da ima velikog upliva u vječnom gradu; konferenca će nas — hvala našem i vašem Iliji — priznati pa da vidimo, što će ta kukavna Jugoslavija prema nama!

Vlaho od odbora.

Vijesti iz grada i okolice.

Prekjučer je naš grad imao prilike, da se konačno upoznade s onom finom uljudenošću i neograničenom slobodoumošću Talijana. Naše gospode — njih možda stotina — u najljepšim narodnim nošnjama izadoše na Poljanu, da zaigraju narodno kolo i da se kao skupina fotografiraju i za tim prošetaju po gradu! All'armi! Jugoslaveni spremaju urotu! Pobuniti će se, attenti! Treba ih rastjerati! Kolo se ne smije igrati — gradom se ne smije šetati. Karabinijeri su budni — oni dobro paze — vrše svoju dužnost i majku Italiju — spasavaju! Žene naših domaćih nekih izroda izazivaju porugljivim dobacivanjem: le xe vere contadinazze — vere maškare! Dobro, dobro gospodo! Upamtiti ćemo — Bože zdravlja!

Vjenčanje. Sutra se u 4^{1/2} po podne vjenčaju g. ca Vinka Sirovica i g. Dr. Stanko Laniar. Dražesnoj gospodjici Vinki i našem čestitom bratu Čehu D. ru Stanku želimo svaku sreću!

„Stupovi“ Austrije. U tom članku našeg 3. eg broja izostala su pogrešno dva imena iz popisa uapšenika u početku rata. To su Belamarić Grgo Jakovljević i Pendžer Jakov Matin obadva iz Mandaline.

Svim našim činovnicima, koji nijesu podnijeli molbu na okupacionu vlast, da budu pridržani u službi, obustavljene su plaće današnjim danom. Odakle pravo toj vlasti, da se miješa u unutarnju službu i ukida zakone, a koje po ugovoru o primirju ne smije ni da tiče? Tu prava nema — to je sila. Naši su činovnici izvršili jednu narodnu dužnost i mi se dičimo s njima!

U Zatonu neka pokvarena čeljad nema poštenijeg posla nego da u službi Talijana proganja svoje sumješćane, koji su im krivi samo za to, što su uvijek znali čuvati svoj obraz. Novi zatonski glavari Dukić Ivan, kojeg je imenovao sam Millo jednim od svojih: ordiniamo, pašuje po Zatonu misleći, da će ostati uvijek to mjesto u rukama njegovim, Don Alfonsa Peršića i Vice Mrše. Denunciraju bivšeg glavarara Ševrdiju Ivu, kojeg je talijanska vlast skinula s te časti radi njegovog poštenog držanja, da ima sakrivenog oružja pa se usuđuju s karabinijerima doći da obave premetačinu u njegovoj kući.

Zabava u Sokolu, priređena u srijedu na korist „Glasa naroda“, potrajala je u najljepšem raspoloženju sve do 3 sata u jutro.

Umrli u gradu: Šime Strunović pok. Mije, u 62. godini života i Friganović Jakov Mihovilov, u 56. godini života. Vječni im pokoj!

JADRANSKA BANKA

podružnica ŠIBENIK Središnjica TRST.

Podružnice: Beč, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split i Zadar.
Ispostava: Kranj

Dionička glavnica i pričuve **K 33,500,000**

Bavi se svim bankovnim i mjenjačkim poslovima.

Marko Stojić

prodaje:

Veću partiju višnjaka od 11:2°
-- alkohola od ljetine 1918. --

Nekoliko kvintali žice debljine
br. 16.

80 m. cijevi od kaučuka za štr-
caljke ili slične rade.

JOSIP JADRONJA ŠIBENIK

Dalmacija

Trgovačko pomorski poveljeni mešetarski Ured
Otpremnička i agenturna poslovnica utemeljena
God. 1906.

nabavlja trgovcima jestvenu, tkanenu i ostalu
svakovrsnu robu, preuzimlje razprodaju svih
dalmatinskih proizvoda, posjeduje zastupstva za
špediterske poslove u svim većim mjestima tu i
inozemstvu.

PINKAS DRUTTER ŠIBENIK (DALMACIJA)

Veliko skladište cipela, odijela, rublja i parfima.

Prodaje se

kompletni kotao sustava

„DEROA“

u sasma dobrom stanju i malo ra-
bljen od hl. **2.80**

Upitati se u tiskari

VELIKA ZLATARIJA

GJURO PLANČIĆ - ŠIBENIK

Raspolaže lijepim priborom zla-
tnih satova naušnica i prstenja
sa briljantima i ostalim dragim
-- kamenjem. --

Najuspješnije se oglašuje u „**Glasiu Naroda**“.